

Planowana droga wodna E40, a jednolite części wód powierzchniowych

Ryszard Babiasz

aktualizacja – czerwiec 2022 r.

Wstęp

Droga wodna E40, zgodnie z Konwencją AGN¹ ma na terenie Polski przebiegać między ujściem Wisły, a granicą państwa w Terespolu / Brześciu – tj. w całości w dorzeczu rzeki Wisły. Według danych z II etapu wykonania „Studium wykonalności dla kompleksowego zagospodarowania międzynarodowych dróg wodnych: E-40 dla rzeki Wisły na odcinku od Gdańska do Warszawy, E-40 od Warszawy do granicy Polska-Białoruś (Brześć) oraz E-70 na odcinku od Wisły do Zalewu Wiślanego (Elbląg)”, dokładna trasa wariantu preferowanego do realizacji jest następująca:

- Wisła - od Bałtyku do ujścia Wieprza (ok. 535 km) – stopnie wodne (13 wraz z Włocławkiem)
- Wieprz – od ujścia do Tyśmienicy (ok. 73 km) – kanał i śluzy
- Tyśmienica (od ujścia do Starej Pivonii) ok. 22 km) – kanał
- dopływy Tyśmienicy – Stara Pivonia i Białka (wzdłuż lub po cieku) – kanał i śluza
- prawe dopływy Krzny (przecięcie zlewni) - kanał
- Bug – wzdłuż rzeki (niewielki ciek Dopływ spod Kolonii Dobratycze, oraz przecięcie Bugu w Terespolu / Brześciu) – kanał i most kanałowy

Według tego wariantu proponuje się ewentualne odnogi trasy E40 na dolnym odcinku Wisły – w stronę Gdańska (Martwa Wisła) i Elbląga (Szkarpa).

Dostarczone przez zamawiającego warstwy przestrzenne obejmują trasę od Przekopu Wisły (Wisłoujście) do Terespoła, przez system rzeki Wieprz oraz dopływy Krzny.

Na tej trasie przebiegu dokonano identyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych, w które budowa drogi wodnej E40 bezpośrednio by ingerowała. W przypadku rz. Wieprz nie wzięto pod uwagę dopływów stanowiących oddzielne części wód, które zgodnie z dostarczonymi danymi przestrzennymi kanał E40 mógłby przecinać, zezwględu na spodziewaną niedokładność przebiegu, skupiając się na oddziaływaniach i tych ciekach i tych zlewniach cząstkowych, które na pewno będą poddane przebudowie.

Jednolite części wód są podstawowymi jednostkami planistycznymi w gospodarce wodnej, zgodnie ztranspozycją do polskiego systemu prawnego Ramowej Dyrektywy Wodnej (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej – dalej jako RDW). Wyróżnia się jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) i jednolite części wód podziemnych (JCWPd).

---

¹ Europejskie porozumienie w sprawie głównych śródlądowych dróg wodnych o znaczeniu międzynarodowym (AGN), sporządzone w Genewie dnia 19 stycznia 1996 r.

Definicja JCWP według Prawa Wodnego (Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne – Dz. U. 2017 poz. 1566 z późn. zm.), znajduje się w art. 16 pkt 20 (i odpowiada art. 2 ust. 10 RDW):

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

[...]

20) jednolitych częściach wód powierzchniowych – rozumie się przez to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak: a) jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, b) sztuczny zbiornik wodny, c) struga, strumień, potok, rzeka i kanał lub ich części, d) morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne;

Zgodnie z zał. II RDW (ust. 1):

„Części wód powierzchniowych w granicach obszaru dorzecza są określane jako zaliczające się do jednej z następujących kategorii wód powierzchniowych: rzeki, jeziora, wody przejściowe lub wody przybrzeżne – lub jako sztuczne lub silnie zmienione części wód.”

W praktyce, sztuczne i silnie zmienione części wód też są przypisane do danego typu JCWP, a wyznaczenie danej JCWP jako silnie zmieniona powoduje w konsekwencji obniżenie wartości wymaganych dla osiągnięcia celów RDW. Dlatego, zgodnie z art. 4 ust. 1 w powiązaniu z art. 4 ust. 3 RDW wyznaczenie jako SZCW nie może być dokonywane swobodnie - jest obwarowane konkretnymi wymogami.

Zgodnie z przygotowanym na lata 2022-2027 projektem II aktualizacji planów gospodarowania wodami, w Polsce wyróżnia się następujące kategorie wód powierzchniowych:

- JCWP CW Jednolita część wód powierzchniowych przybrzeżnych (IIaPGW odnosi się do JCWP w nowym układzie planistycznym)
- JCWP LW Jednolita część wód powierzchniowych jeziornych (IIaPGW odnosi się do JCWP w nowym układzie planistycznym)
- JCWP RW Jednolita część wód powierzchniowych rzecznych (IIaPGW odnosi się do JCWP w nowym układzie planistycznym)
- JCWP RWr Jednolita część wód powierzchniowych zbiornikowych (IIaPGW odnosi się do JCWP w nowym układzie planistycznym)
- JCWPTW Jednolita część wód powierzchniowych przejściowych (IIaPGW odnosi się do JCWP w nowym układzie planistycznym)

To właśnie na podstawie jednolitych części wód konstruuje się plany gospodarowania wodami w dorzeczach i ocenia spełnienie głównych celów RDW, jakim najogólniej rzecz biorąc jest niepogarszanie stanu wód. Na stan wód składa się ocena stanu ekologicznego (naturalne części wód) bądź potencjału ekologicznego wód (sztuczne bądź silnie zmienione) oraz stan chemiczny. Celem dyrektywy jest też spełnienie celów dla obszarów

chronionych (zgodność ze wszystkimi normami i celami), rozumianych dosyć szeroko, gdyż zgodnie z zał. IV RDW są to:

- i) obszary przeznaczone do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na mocy art. 7;
- ii) obszary przeznaczone do ochrony gatunków wodnych o znaczeniu ekonomicznym;
- iii) części wód przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym obszary wyznaczone jako kąpieliska na mocy dyrektywy 76/160/EWG;
- iv) obszary wrażliwe na substancje biogenne, w tym obszary wyznaczone jako strefy wrażliwe na mocy dyrektywy 91/676/EWG oraz obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG; oraz
- v) obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie, w tym właściwe miejsca w ramach programu Natura 2000, wyznaczone na mocy dyrektywy 92/43/EWG (17) oraz dyrektywy 79/409/EWG (18).

Na potrzeby niniejszego opracowania, dokonano analizy JCWP pod kątem przypisanych im celów ekologicznych, a także, ogólnie – potencjalnej kolizji z celami dla obszarów chronionych, mając na uwadze te które odnoszą się do ochrony organizmów wodnych tj. ochrony siedlisk i gatunków, a także tych przeznaczonych do ochrony gatunków wodnych o znaczeniu ekonomicznym.

E4o a JCWP

Teoretycznie 22 grudnia 2021 r. zgodnie z zapisami RDW powinien wejść w życie zaktualizowany plan gospodarowania wodami. Na potrzeby jego przygotowania i wdrożenia dokonano dość rewolucyjnych zmian w układzie jednolitych wód powierzchniowych, szczególnie dotyczy to rzecznych (JCWP RW). W rzeczywistości, zaktualizowany plan nie zaczął obowiązywać – rząd postanowił złamać zapisy RDW i opóźnić wejście IIaPGW o rok. Stosowna zmiana ustawy Prawo wodne (art. 555) weszła w życie dzień przed tym jak plan powinien zacząć obowiązywać² tj. 21 grudnia 2021 r. Zmiany ustawy nie poprzedziły żadne konsultacje społeczne (projekt zwolniony). W czerwcu 2022 r. przedstawiono projekty rozporządzeń dla poszczególnych IIaPGW i ogłoszono 14 dniowy termin konsultacji.

Poprzez zmianę w układzie JCWP, które objęły również Wisłę i jej dopływy, nie da się też bezpośrednio porównać zmian zachodzących w danej jednostce, np. czy ich stan/potencjał ekologiczny czy stan chemiczny się poprawia. Dlatego poniżej przywołano jakie JCWP znajdują się na trasie drogi wodnej E4o zarówno w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021) jak i w „obecnym”, choć jeszcze nie rozpoczętym ze względu na roczne opóźnienia. Wzięto pod uwagę oficjalne dane dotyczące układu JCWP na lata 2016-2021 z aktualizacji planów gospodarowania wodami (Rozporządzenia Rady Ministrów, baza danych, dane przestrzenne – udostępnione

---

² Ustawa z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021 poz. 2368)

przez podmioty rządowe), a także dane dotyczące nowego cyklu planistycznego 2022-2027, bazujące na nowym układzie JCWP. Do tabeli wzięto pod uwagę wersję przedstawioną w projekcie rozporządzenia zmiany planu gospodarowania wodami dla dorzecza Wisły. Zaszły pewne zmiany w stosunku do wersji projektów udostępnionych w ramach konsultacji społecznych II aktualizacji planów gospodarowania wodami (strona internetowa: <https://www.apgw.gov.pl/pl/konsultacje>), dlatego też dodano załącznik (tabelę) z wyróżnionymi zmianami (Załącznik 1. Porównanie celów środowiskowych dla JCWP w kontekście drogi wodnej E40: półroczne konsultacje społeczne projektu IIaPGW (2021) vs. konsultacje społeczne projektu rozporządzenia MI ustanawiającego IIaPGW dla dorzecza Wisły). Różnice polegają na złagodzeniu celów środowiskowych dla kilku JCWP (Wisła) dla poszczególnych parametrów fizyko-chemicznych.

2016-2021

25 JCWP bezpośrednio w zasięgu przebiegu E40, wszystkie to JCWP RW (rzeczne).

lp	Nazwa JCWP	Kod JCWP	Długość (km)	Zajęcie E40	Status	Cel – stan /potencjał ekologiczny	Cel – stan chemiczny
1	Wisła od Wdy do ujścia	RW2000212 9999	128,1680476	Cały odcinek	SZCW	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieklu istotnego - Wisła od ujścia do Wdy	dobry stan chemiczny
2	Wisła od dopł. z Sierzchowa do Wdy	RW2000212 939	112,1411698	Cały odcinek	SZCW	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieklu istotnego - Wisła od Wdy do Dopływu z Sierzchowa	dobry stan chemiczny
3	Wisła od granicy Regionu Wodnego Dolnej Wisły do dopł. z Sierzchowa	RW2000212 7935	19,73287633	Cały odcinek	SZCW	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieklu istotnego - Wisła od Dopływu z Sierzchowa do granicy Regionu Wodnego Dolnej Wisły	dobry stan chemiczny
4	Wisła od wypływu ze Zb. Włocławek do granicy Regionu Wodnego Środkowej Wisły	RW2000212 7911	6,505816214	Cały odcinek	SZCW	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieklu istotnego - Wisła w obrębie JCWP	dobry stan chemiczny
5	Zbiornik Włocławek	RW2000027 5999	40,96316525	Cały odcinek	SZCW	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieklu istotnego - Wisła w obrębie JCWP	dobry stan chemiczny
6	Wisła od Narwi do Zbiornika Włocławek	RW2000212 739	79,08314246	Cały odcinek	NAT	dobry stan ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieklu istotnego - Wisła w obrębie JCWP	dobry stan chemiczny
7	Wisła od Kanału Młocińskiego do Narwi	RW2000212 5999	24,36591388	Cały odcinek	NAT	dobry stan ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieklu istotnego - Wisła w obrębie JCWP	dobry stan chemiczny
8	Wisła od Jeziorki do Kanału Młocińskiego	RW2000212 5971	28,93036685	Cały odcinek	SZCW	dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieklu istotnego - Wisła w obrębie JCWP	dobry stan chemiczny
9	Wisła od Pilicy do Jeziorki	RW2000212 57	34,34976294	Cały odcinek	NAT	dobry stan ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieklu istotnego - Wisła w obrębie JCWP	dobry stan chemiczny
10	Wisła od Wieprza do Pilicy	RW2000212 539	61,20176864	Cały odcinek	NAT	dobry stan ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieklu istotnego - Wisła w obrębie JCWP	dobry stan chemiczny
11	Wieprz od Tyśmienicy do ujścia	RW2000192 4999	73,45304675	Cały odcinek	NAT	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
12	Tyśmienica od Bystrzycy do ujścia	RW2000242 489	16,10523561	Cały odcinek	NAT	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
13	Tyśmienica od Piwonii do Bystrzycy	RW2000242 4859	22,01276371	Fragment 6-8 km	NAT	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
14	Stara Piwonia	RW2000172 4849	56,68086773	Wzdłuż cieklu	SZCW	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny
15	Białka od źródeł do dopł. spod Turowa Niwek	RW2000232 4852569	68,06326463	Wzdłuż cieklu	SZCW	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny
16	Rudka	RW2000232 664729	47,61173249	Przecięcie zlewni (dopływ Krzny)	SZCW	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny
17	Żarnica	RW2000232 664869	63,24443708	Przecięcie zlewni (dopływ Krzny)	SZCW	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny

18	Zielawa od dopł. spod Niecielina do ujścia	RW200024266489	47,8424184	Przecięcie zlewni (dopływ Krzyny)	SZCW	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny
19	Dopływ spod Ortele Królewskiego II	RW2000232664858	5,331042121	Przecięcie zlewni (dopływ Krzyny)	NAT	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
20	Dopływ spod Kościeniewicz	RW2000232664888	7,033120061	Przecięcie zlewni (dopływ Krzyny)	NAT	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
21	Lutnia od Strugi do ujścia	RW2000242664889	9,630549862	Przecięcie zlewni (dopływ Krzyny)	SZCW	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny
22	Werbia	RW20002326648849	30,2271179	Przecięcie zlewni (dopływ Krzyny)	NAT	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
23	Czapelka	RW2000232664989	78,58383425	Przecięcie zlewni (dopływ Krzyny)	SZCW	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny
24	Dopływ spod Kol. Dobratycze	RW20002326639929	23,0376803	Wzdłuż ciek	NAT	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
25	Bug od Grabara do Krzyny	RW2000212663999	46,82066152	Przecięcie	NAT	dobry stan ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciek istotnego - Bug w obrębie JCWP	dobry stan chemiczny

2022-2027

20 JCWP w zasięgu inwestycji, z tego 19 JCWP RW i 1 JCWP RWr (Zb. Włocławek)

Cele środowiskowe na podstawie zał. 5.1. do projektu IIaPGW oraz Erraty opublikowanej pod koniec półrocznych konsultacji społecznych – plik: Zał_2_CeleŚrodowiskowe_Wis_a_Errata. Zmiany objęły JCWP związane z Wisłą.

JCWP RW

lp	Nazwa JCWP	Kod JCWP	Długość (m)	Zajęcie E40	Status	Cel – stan /potencjał ekologiczny	Cel – stan chemiczny
1	Przekop Wisły	RW20001229999	5930,834178	cały odcinek	SCW	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności ciek dla migracji ichtiofauny na odcinku ciek istotnego Przekop Wisły w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności ciek dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku ciek głównego Wisły w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego)	dobry stan chemiczny
2	Wisła od Wdy do Przekopu Wisły	RW20001229991	122409,2323	cały odcinek	SZCW	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności ciek dla migracji ichtiofauny na odcinku ciek istotnego Wisły w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności ciek według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności ciek dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku ciek głównego Wisły w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego)	dobry stan chemiczny
3	Wisła od Brdy do Wdy	RW2000122939	42267,71954	cały odcinek	SZCW	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki wraz z klasą przedstawione w kolumnach nr 34-35, [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C] pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności ciek dla	dobry stan chemiczny

						migracji ichtiofauny na odcinku ciekutego Wisła w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności ciekutego według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności ciekutego dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku ciekutego głównego Wisła w obrębie JCWP (dla troci wędrównej oraz węgorza europejskiego)	
4	Wisła od Zgłowiączki do Brdy	RW20001229199	91404,35765	cały odcinek	SZCW	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki wraz z klasą przedstawione w kolumnach nr 34-35, pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności ciekutego dla migracji ichtiofauny na odcinku ciekutego istotnego Wisła w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności ciekutego według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności ciekutego dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku ciekutego głównego Wisła w obrębie JCWP (dla troci wędrównej oraz węgorza europejskiego)	dobry stan chemiczny
5	Wisła od zb. Włocławek do Zgłowiączki	RW200012279	4793,20995	cały odcinek	SZCW	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności ciekutego dla migracji ichtiofauny na odcinku ciekutego istotnego Wisła w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności ciekutego dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku ciekutego głównego Wisła w obrębie JCWP (dla troci wędrównej oraz węgorza europejskiego)	dobry stan chemiczny
6	Wisła od Narwi do zb. Włocławek	RW20001227599	*119475,7794	cały odcinek	NAT	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności ciekutego dla migracji ichtiofauny na odcinku ciekutego istotnego Wisła w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności ciekutego według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności ciekutego dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku ciekutego głównego Wisła w obrębie JCWP (dla troci wędrównej oraz węgorza europejskiego)	stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźników przedstawionych w kolumnie 36 - poniżej stanu dobrego [benzo(a)piren(w)], dla pozostałych wskaźników - stan dobry
7	Wisła od Wieprza do Narwi	RW20001225999	149984,3152	cały odcinek	NAT	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności ciekutego dla migracji ichtiofauny na odcinku ciekutego istotnego Wisła w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności ciekutego według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności ciekutego dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku ciekutego głównego Wisła w obrębie JCWP (dla troci wędrównej)	stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźników przedstawionych w kolumnie 36 - poniżej stanu dobrego [benzo(a)piren(w)], dla pozostałych wskaźników - stan dobry
8	Wieprz od Tyśmienicy do ujścia	RW2000112499	77686,47327	cały odcinek	NAT	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności ciekutego dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności ciekutego według wymagań gatunków chronionych	dobry stan chemiczny
9	Tyśmienica od Brzostówki do ujścia	RW2000162489	61354,69306	ok. 22 km	NAT	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
10	Stara Piwonina	RW2000102484	56542,83296	wzdłuż ciekutego	SZCW	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności ciekutego dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny
11	Białka do Dopływu spod Turowa Niwek	RW20001524852	72387,41917	wzdłuż ciekutego	NAT	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
12	Rudka	RW20001526714	48409,74146	wzdłuż ciekutego	NAT	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
13	Żarnica	RW20001526714	63632,57359		NAT	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
14	Zielawa od Dopływu spod Niecielina do ujścia	RW20001626714	47936,23953		NAT	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny

15	Lutnia od Strugi ujścia do	RW20001626714 4889	9656,686094		SZCW	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny
16	Werbia	RW20001526714 48849	30405,12203		NAT	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
17	Czapelka	RW20001526714 4989	78491,2722		SZCW	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki wraz z klasą przedstawione w kolumnach nr 34-35 [fizykochemiczne: azot amonowy, fosforany, biologiczne: IO, MM]), pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	dobry stan chemiczny
18	Dopływ spod Kolonii Dobratycze	RW20001526714 39929	23304,27719		NAT	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
19	Bug od Włodawki do granicy w Niemirowie	RW20001226714 5533	164758,6145		NAT	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Bug w obrębie JCWP (dla jesiotra, certy); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	dobry stan chemiczny

JCWP RWr

1	Zb. Włocławek	RW200021275 999	pow. 61,56 (tys. Ha)	cały odcinek	SZCW	stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźników przedstawionych w kolumnie [benzo(a)piren(w)] - poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności dla migracji ichtiofauny; zapewnienie drożności cieku dla migracji zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym (troć wędrowną, węgorz europejski)
---	---------------	--------------------	----------------------	--------------	------	--	--

Różnice 2016 / 2021

W nowym podziale części wód JCWP RW są większe (dłuższe), niż poprzednio. W zlewni Wisły średnia długość wzrosła z 24 km do ponad 36,5 km. Przekłada się to na ilość 2660 JCWP RW w dorzeczu Wisły obecnie jest 1719, plus 26 JCWP RWr.

W przypadku przebiegu E40 najistotniejsze różnice to:

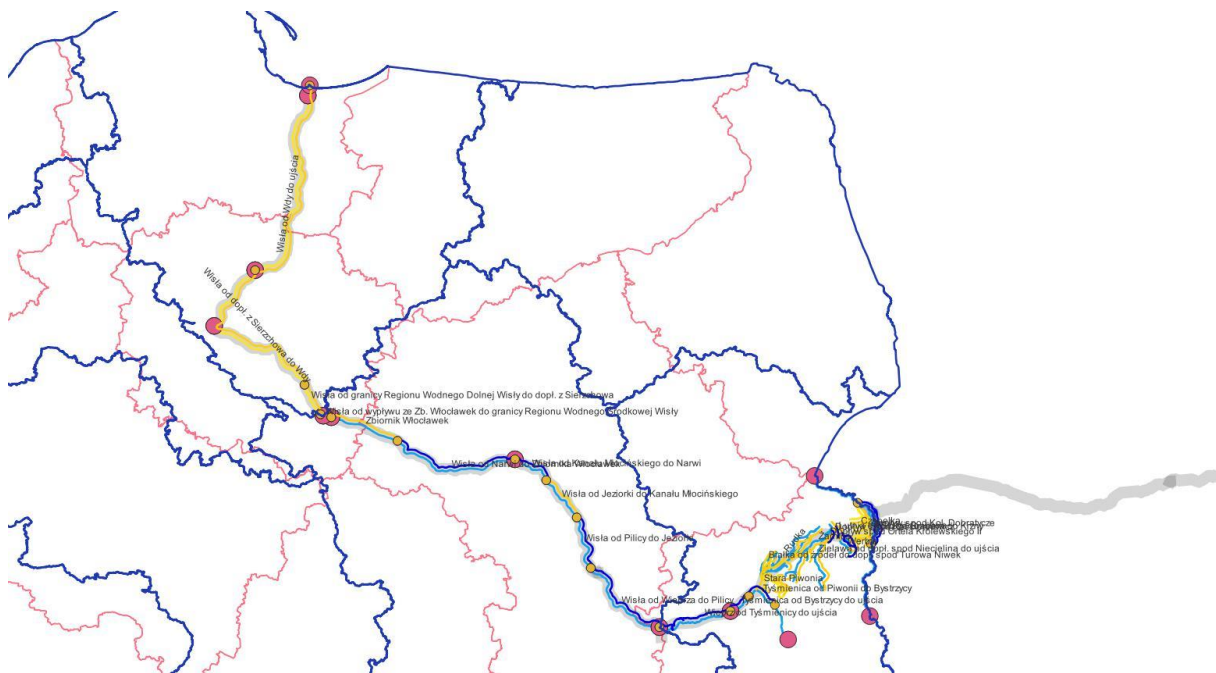
- wyodrębniono JCWP RW Przekop Wisły (sztuczna część wód - SCW);
- zmianie uległ układ JCWP w Regionie Wodnym Dolnej Wisły (od ujścia Zgłowiączki) – oprócz Przekopu Wisły zmiana polega na tym, że granicą JCWP nie jest teraz Dopływ z Sierchowca lecz rz. Brda;
- wcześniejsza JCWP RW obejmująca zbiornik Włocławek została przemianowana na JCWP RWr
- **powyżej ujścia Narwi zamiast 4 wcześniejszych JCWP RW (między 24 a 61 km dł.) powstała jedna „olbrzymia” JCWP RW - Wisła od Wieprza do Narwi, o długości niespełna 150 km;**
- złączenie kilku JCWP na Tyśmienicy;
- usunięcie dwóch cieków z sieci JCWP: Dopływ spod Ortela Królewskiego II, Dopływ spod Kościeniewicz – obecnie nie są przyłączone do żadnej powierzchniowej części wód.

Należy mieć na uwadze, że dane dla JCWP: Wisła od Narwi do zb. Włocławek podane w tabeli są nie do końca poprawne – należy odliczyć ok. 40 km – zostaje ok. 80 km, gdyż ze względu na powstanie nowej kategorii JCWP – JCWP RWr (zbiornikowe) de facto jest ona krótsza o długość zbiornika Włocławskiego. Różnica wynika z tego, że te JCWP RWr są przedstawione w bazie danych jako warstwy powierzchniowe, a nie liniowe jak rzeczne (JCWP RW), w związku z czym, wycięcie liniowych odcinków powodowałoby brak ciągłości rzek. Inne różnice to złączenie kilku JCWP Tyśmienicy i przyłączenie dwóch cieków (Dopływ spod Ortela Królewskiego II, Dopływ spod Kościeniewicz) do innych JCWP w zlewniach, w których się znajdowały.

Zmiana długości JCWP czy przyłączenie większej ilości cieków do jednej części, ma swoje konsekwencje prawne i administracyjne. Wprawdzie łatwiej rozbudować sieć monitoringową wód (i taniej), ale będzie ona mniej miarodajna (gdy obejmuje np. odcinek aż 150 km). Najważniejszy aspekt prawny dotyczy nowej działalności człowieka mogącej wpłynąć na stan wód i warunków zezwolenia na takie ingerencje. Decyduje o tym zapis art. 4 ust. 8 RDW, według którego zastosowanie derogacji poczynając od wyznaczania SZCW, poprzez odstępowstwa czasowe i stałe w osiągnięciu celów środowiskowych, na nowych modyfikacjach wód kończąc (art. 4. ust. 7) „nie wyklucza lub nie przeszkadza w osiągnięciu celów niniejszej dyrektywy w innych częściach wód w tym samym obszarze dorzecza i jest zgodne z wdrażaniem innego prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego ochrony środowiska”.

Rysunek 1 Granice nowych i starych JCWP w przebiegu E40 (czerwone koła – nowe, pomarańczowe – stare); kolory jaśniejsze oznaczają nową klasyfikację wód a ciemniejsze (po prawej) stara – niebieski = NAT, żółty – SZCW. Nie dotyczy zb. Włocławskiego (miał i ma status SZCW, jasnoniebieski kolor dotyczy JCWP powyżej Zb. Włocławek – ujęta w bazie danych dla zachowania ciągłości liniowych JCWP Wisły).

Różnice w wyznaczeniu JCWP jako NAT, SZCW i SCW

Jak widać na powyższej mapie, zmiany układu JCWP nie dotyczą tylko ich zasięgu lecz także klasyfikacji jako naturalne części wód (NAT), sztuczne (SCW) bądź silnie zmienione (SZCW).

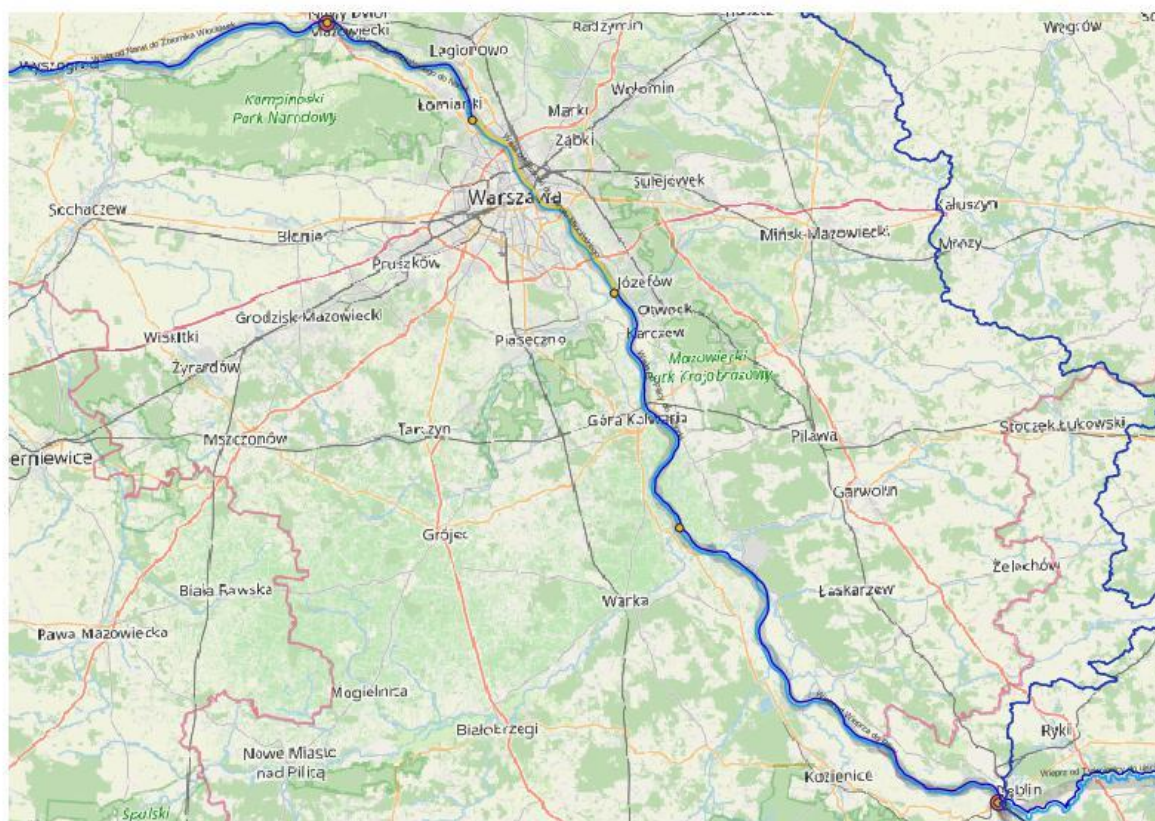
Wyznaczenia takiego dokonano w ramach opracowania „Przegląd i weryfikacja metodyk wyznaczania silnie zmienionych i sztucznych części wód powierzchniowych wraz ze wstępnym i ostatecznym wyznaczeniem” (2019 r.). Autorzy bazowali na już podzielonych „na nowo” JCWP, bez możliwości ich korekty. Podstawą do możliwości wyznaczenia danej części wód jako silnie zmieniona jest jej stan hydromorfologiczny. Dopiero w następnej kolejności, jeśli te zmiany występują w taki sposób, że mogą uniemożliwić osiągnięcie celów środowiskowych -

weryfikowane jest wykorzystywanie wód i czy renaturyzacja danego ciekui może wpłynąć negatywnie na jego wykorzystanie przez człowieka, a na końcu – bada się czy istnieje lepsza opcja środowiskowa dla zmian hydromorfologicznych zapewniająca te same korzyści. Dopiero wyczerpanie tej ścieżki pozwala wyznaczyć daną JCWP jako SZCW. Takie podejście wynika z konstrukcji art. 4 ust. 3 RDW oraz z wytycznych KE CIS, 2003a: Common Implementation Strategy for the Water Framework Directive (2000/60/EC), Guidance Document No 4 Identification and designation of heavily modified water bodies. Working Group 2.2 - HMWB.

Wyniki pracy w przypadku cieków bezpośrednio wykorzystanych w planowanym przebiegu E40 są następujące:

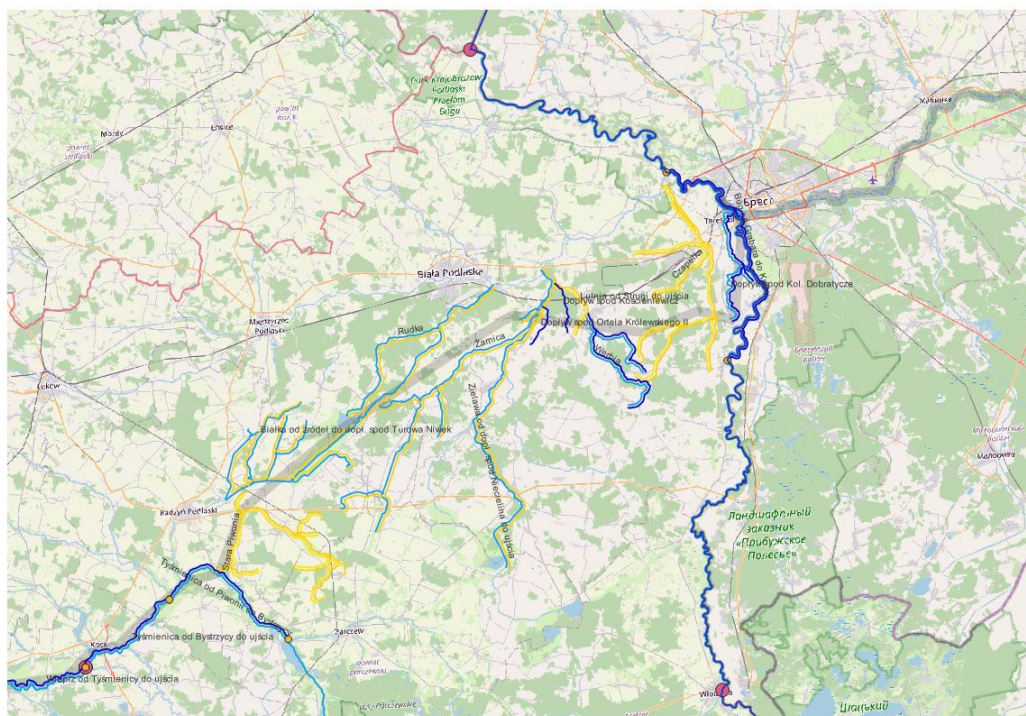
- Pierwszą zmianą jaką widać, jest zmiana warszawskiej części Wisły z SZCW na NAT – wynika to z połączenia aż 4 JCWP RW w jedną dużą, wcześniej bardziej zantropogenizowany „warszawski” odcinek był wydzielony (Wisła od Jeziorki do Kanału Młocińskiego), obecnie wchodzi w skład 150 km JCWPRW Wisła od Wieprza do Narwi.
- Zmianie z SZCW na NAT uległo kilka JCWP RW, wzdłuż których ma przebiegać kanał E40 (dopływy Tyśmienicy) lub które ma on przecinać (prawe dopływy Krzyny), są to: Białka do Dopływu spod Turowa Niwek, Rudka, Żarnica, Zielawa od Dopływu spod Niecielina do ujścia (nowy podział).
- Likwidacji jako JCWP uległy dwie wcześniej oddzielne JCWP RW o statusie NAT: Dopływ spod Ortelea Królewskiego II, Dopływ spod Kościeniewicz.

Rysunek 2 Zmiany w układzie JCWP RW Wisły od ujścia Narwi do Wieprza. Widoczna zmiana statusu Wisły w Warszawie.

Zdawałoby się zatem, że zmiany z punktu widzenia zachowania rzek i perspektyw ich ochrony są w nowym podziale korzystne. Prawie 30 km odcinek Wisły w Warszawie na status naturalnej części wód, podobnie jak ciek w zlewni Tyśmienicy i Krzny (łącznie 4 JCWP RW).

Rysunek 3 Zmiany klasyfikacji wód na odcinku kanału E40 Wieprz – Bug. Kolory jaśniejsze oznaczają nową klasyfikację wód a ciemniejsze (po prawej) starą – niebieski = NAT, żółty – SZCW.

Paradoksalnie, to co jest najbardziej kontrowersyjne w sposobie wyznaczenia SZCW jest z pozoru niewidoczne, a dotyczy trzech JCWP RW, obejmujących Wisłę od zb. Włocławek prawie do ujścia – do Przekopu Wisły. O tym poniżej.

Manipulacja przy wyznaczaniu SZCW - Wisła

Metodyka wyznaczania SZCW i SCW miała być spójna dla całego kraju. Jednak w przypadku 3 JCWP (RW) w dorzeczu Wisły i 5 JCWP (RW) w dorzeczu Odry uczyniono... wyjątek.

W przypadku dorzecza Wisły dotyczy to JCWP RW rzeki Wisły w Regionie Wodnym Dolnej Wisły:

- RW20001229199 Wisła od Zgłowiączki do Brdy
- RW2000122939 Wisła od Brdy do Wdy
- RW20001229991 Wisła od Wdy do Przekopu Wisły

Wszystkie te części wód cechuje jedno – znajdują się na trasie planowanej międzynarodowej drogi wodnej E40.

Z pozoru wszystko jest w porządku. W latach 2016-2021 odcinki te znajdowały się w innym układzie planistycznym, a JCWP RW je obejmujące miały status SZCW. Obecnie, w ramach wstępnego wyznaczenia i ostatecznego wyznaczenia, też mają status SZCW. Okazuje się jednak, że zgodnie z metodyką ich wyznaczania „Przeгляд i weryfikacja metodyk wyznaczania silnie zmienionych i sztucznych części wód powierzchniowych wraz ze wstępnym i ostatecznym wyznaczeniem - Ostateczna metodyka wyznaczania SZCW i SCW”, która miała dotyczyć wszystkich JCWP w „nowym” układzie zwanym roboczo „aJCWP”, **wymienione JCWP RW powinny mieć status NAT – naturalnych części wód.**

W dokumentacji, stanowiącej tzw. materiały źródłowe przy tworzeniu aktualizacji (tu: drugiej) planów gospodarowania wodami, zachował się plik „Załącznik do wykazu RW_uzasadnienia”, w którym twórcy opracowania komentują, że mimo dostarczenia nowych danych od zamawiającego – nadal w przypadku trzech przedmiotowych JCWP nie ma podstaw do wyznaczenia ich jako SZCW.

Komentarze wykonawcy:

- Wisła od Zgłowiączki do Brdy (RW20001229199)

Korekta ekspercka z uwagi na przekształcenia związane z drogą wodną zgodnie z dodatkowymi informacjami pozyskanymi od administratora rzeki.

Zweryfikowano dane wejściowe do obliczeń HIR w zakresie następujących parametrów: WTR (wskaźnik trasy) oraz PRH6 (starorzecza i inne niewielkie zbiorniki wodne). **W wyniku ponownego przeliczenia otrzymano wskaźnik HIR=0,585, WMA=11,1 i PPH2=0, co w dalszym ciągu nie daje podstaw do wstępnego wyznaczenia tej JCWP jako SZCW.** Nie dokonano weryfikacji wartości parametru PPH4 (budowle regulacyjne), ponieważ od początku przyjęta była na maksymalnym poziomie (5 punktów).

- Wisła od Brdy do Wdy (RW2000122939)

Korekta ekspercka z uwagi na przekształcenia związane z drogą wodną zgodnie z dodatkowymi informacjami pozyskanymi od administratora rzeki.

Zweryfikowano dane wejściowe do obliczeń HIR w zakresie następujących parametrów: WTR (wskaźnik trasy), PRH2 (odsypy śródkorytowe i wyspy), PRH3 (odsypy brzegowe i meandry), PRH6 (starorzecza i inne niewielkie zbiorniki wodne) oraz PPH4 (budowle regulacyjne). **W wyniku ponownego przeliczenia otrzymano wskaźnik HIR=0,703, WMA=7,8 i PPH2=0, co w dalszym ciągu nie daje podstaw do wstępnego wyznaczenia tej JCWP jako SZCW.**

- Wisła od Wdy do Przekopu Wisły (RW20001229991)

Korekta ekspercka z uwagi na przekształcenia związane z drogą wodną zgodnie z dodatkowymi informacjami pozyskanymi od administratora rzeki.

Zweryfikowano dane wejściowe do obliczeń HIR w zakresie następujących parametrów: PRH6 (starorzecza i inne niewielkie zbiorniki wodne). **W wyniku ponownego przeliczenia otrzymano**

wskaźnik HIR=0,453, WMA=12 i PPH₂=0, co w dalszym ciągu nie daje podstaw do wstępnego wyznaczenia tej JCWP jako SZCW. Nie dokonano weryfikacji wartości parametru PPH₄ (budowle regulacyjne), ponieważ od początku przyjęta była na maksymalnym poziomie (5 punktów).

*[wszystkie pogrubienia RB]

Do każdego z ww. komentarzy wykonawcy dodano komentarz pn. Rozszerzenie uzasadnienia zamieszczonego w wykazie – jest on taki sam dla 3 ww. JCWP:

„Wisła na całym odcinku jest rzeką płynącą w korycie znacznie przekształconym w stosunku do koryta naturalnego. Brzegi są obustronnie uregulowane zabudową podłużną (tamy podłużne z ostrogami). Zidentyfikowana na Dolnej Wiśle, na odcinku od stopnia wodnego Włocławek do ujścia do Zatoki Gdańskiej, infrastruktura techniczna pełniąc rolę przeciwpowodziową oraz wchodząca w skład infrastruktury żeglujowej to³:

- ostrogi rzeczne w korycie właściwym (łącznie 2870 sztuk): 2,5% ostrogi niezniszczone, 53% mały stopień zniszczenia, 30% średni stopień zniszczenia, 12% duży stopień zniszczenia,
- opaski – tamy podłużne – 25 opasek o długości ok. 43,4 km,
- umocnienia brzegowe,
- wały przeciwpowodziowe – 27 odcinków o łącznej długości 643 km (lewy brzeg 351 km, prawy brzeg 292 km, prawy brzeg),
- pompownie (16 Pompowni): Stacja Pomp Opalenie na rzece Struga Młyńska, Stacja Pomp Rybaki „Nadzieja” na kanale Pelplińskim, Stacja Pomp Rybaki „Pokój” na kanale Pelplińskim, Stacja Pomp Wołuszewo na rzece Tążyńna, Stacja Pomp Słońsk Dolny na rzece Wiśle, Stacja Pomp Dybowo na kanale Nieszawskim, Stacja Pomp Czarnowo na Kanale Dolnym Niziny Toruńskiej, Stacja Pomp Łęgowo na kanale A-Łęgnowo, Stacja Pomp Starogród na kanale Starogrodzkim, Stacja Pomp Chełmno na kanale Głównym WNCh, Stacja Pomp Rządź na Kanale Głównym, Stacja Pomp Topólno na rzece Struga Niewieścin, Stacja Pomp Chrystkowo na rzece Struga Gruczno-Luszkówko, Stacja Pomp Przechowo na kanale Głównym Świeckim, Stacja Pomp Kończyce na rzece Mątawa,
- budowle piętrzące (5 obiektów): Śluza Przegalina na rzece Martwa Wisła, Śluza Gdańska Głowa na rzece Szkarpawa, Stopień Wodny Biała Góra na rzece Nogat, Stopień Wodny Czersko Polskie na rzece Brda, Stopień Wodny Włocławek na rzece Wiśle,

W ramach realizowanego obecnie przez RZGW w Gdańsku projektu „Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław – do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015)” zwany „Programem Żuławskim -2030”, w Etapie I realizowanym w latach 2007-2015, m.in. odbudowanych zostało 11 ostróg na rzece Wiśle (gminy Tczew i Subkowy), a w Etapie II realizowanym w latach 2017-2022, planowana jest m.in. odbudowa 19 ostróg na odcinku żuławskim rzeki Wisły.

Analizowana JCWP jest elementem międzynarodowej drogi wodnej E-40 i E-70 oraz drogi wodnej Wisły. Droga wodna na Dolnej Wiśle, na odcinku administrowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku, posiada następujące parametry eksploatacyjne przy wodzie średniej (SW)**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

- rzeka Wisła od km 684,0 do km 718,0 - klasa Ib z ograniczeniem max. zanurzenia przy SW poniżej 1,0 m,
- rzeka Wisła od km 718,0 do km 910,0 - klasa II z ograniczeniem max. zanurzenia przy SW do 1,2 m,
- rzeka Wisła od km 910,0 do ujścia do Zatoki Gdańskiej - klasa III z ograniczeniem max. zanurzenia przy SW do 1,6 m,
- rzeka Martwa Wisła od km 0,0 do km 11,5 - klasa Vb z ograniczeniem max. zanurzenia przy SW do 2,8 m.

O wielkości wykorzystania żeglujowego Wisły świadczy też poniższy materiał pomocniczy, w postaci ewidencji

wykorzystania śluz i pochylni, dla śluz usytuowanych na szlakach żeglownych dopływających do rzeki Wisły: Martwej Wisły, Szkarpawy, Nogatu. Zawarto w nich informacje na temat liczby i nośności obiektów pływających, śluzowanych na ww. drogach wodnych w latach 2015 - 2018 r.”

Wyszczególnienie – rodzaj obiektu pływającego:	Rok	Rzeka	Rzeka	Rzeka	Rzeka
		Martwa Wisła	Szkarpawa	Nogat	Brda
Żegluga towarowa	2015	344	51	55	612
	2016	332	151	82	779
	2017	217	59	77	644
	2018	177	124	67	1057
Statki pasażerskie	2015	8	7	22	2
	2016	6	10	38	1419
	2017	5	5	10	1400
	2018	40	12	9	1478
Pozostałe obiekty pływające	2015	1703	1657	2321	209
	2016	2110	2201	2690	932
	2017	1942	1544	3082	736
	2018	1547	1346	2810	1064
Ogółem	2015	2055	1715	2398	823
	2016	2448	2362	2810	3130
	2017	2164	1608	3169	2780
	2018	1764	1482	2886	3599

W przedstawionej do konsultacji wersji II aktualizacji PGW (Zal. 1 Zestawienie Główne) umieszczono następujące przesłanki do ostatecznego wyznaczenia jako SZCW dla ww. JCWP RW:

na podstawie dodatkowych informacji uzyskanych od administratora cieku: brak możliwości skutecznego odwrócenia zmian hydromorfologicznych, brak alternatyw dla pełnionych funkcji

uzasadnienie - Korekta ekspercka z uwagi na przekształcenia związane z drogą wodną na podstawie dodatkowych informacji uzyskanych od administratora cieku: rzeka Wisła na całym odcinku jest rzeką płynącą w korycie znacznie przekształconym w stosunku do koryta naturalnego. Brzegi są obustronnie uregulowane zabudową podłużną (tamy podłużne z ostrogami).

³ Analiza przystosowania rzeki Wisły na odcinku od Włocławka do ujścia do Zatoki Gdańskiej do kaskady dużej i małej – modelowanie – Etap III. Tom I Analiza Techniczna z częścią ogólną, PGW WP RZGW w Gdańsku, 2018 r.

Zatem, zgodnie z metodyką przyjętą dla całej Polski – JCWP rzeki Wisły od Zb. Włocławek po Przekop Wisły powinny otrzymać status NAT, a **zmian (braku zmian) dokonano poprzez manipulację** – ręczne lub jak kto woli tzw. eksperckie działania. Oczywiście nie można było tak swobodnie tego wykonać – komentarz prawdopodobnie pochodzący od zamawiającego metodykę (Wody Polskie) traktujący o zabudowie hydrotechnicznej i wykorzystaniu przez żeglugę (też manipulując, bo zestawiając dane dla innych JCWP - Martwa Wisła, Szkarpa, Nogat) – **nie odnosi się do metodyki badającej istotność antropogenicznych modyfikacji wskaźników hydromorfologicznych**. Patrząc na obecne klasy drogi wodnej Wisły – Ib, II, III – oraz plany rozwoju E40 poprzez ich przekształcenie w klasę Vb, jasnym jest, że za manipulacją stoi zachowanie status quo jeśli chodzi o prawny status JCWP RW, oraz ułatwienie powstania nowych przedsięwzięć budujących E40, w tym zwłaszcza Stopnia Wodnego „Siarzewo” oraz odbudowy ostróg na dolnej Wiśle (patrz projekt Krajowy Plan Żeglugowy 2030), a potem nowych stopni ujętych choćby w projekcie Krajowego Planu Żeglugowego 2030.

Tutaj bardzo istotne jest stanowisko Komisji Europejskiej wyrażone w cytowanym już dokumencie Wspólnej Strategii Wdrażania (CIS) dla Ramowej Dyrektywy Wodnej: Document No 4 Identification and designation of heavily modified water bodies, zgodnie z którym pierwszym krokiem jest ocena stanu hydromorfologicznego cieku, dopiero dalej jak JCWP jest użytkowana i czy istnieją sposoby renaturyzacji, które uwzględniają ów użytkowanie. **Jeśli stan hydromorfologii nie kwalifikuje do wyznaczenia danej JCWP jako SZCW, nie ma znaczenia ich wykorzystanie (użytkowanie)**. Wytyczne CIS No. 20 - Guidance Document on Exemptions to the Environmental Objectives, precyzują, że **wyznaczenie jako SZCW nie może nastąpić przed tym, jak taka zmiana (w hydromorfologii) będzie miała miejsce** – dotyczy to zwłaszcza działań wymagających derogacji z art. 4 ust. 7 RDW i w tym kontekście pojawia się w wytycznych (patrz. rozdz. 3.5.4 CIS Guidance No 20 – 2019 r.). Zgodnie z powyższym, na podstawie ogólnokrajowej metodyki, obecne wyznaczenie Wisły poniżej ujścia Zgłowiączki jako SZCW nie powinno mieć miejsca.

Zmanipulowanie wyników metodyki wyznaczania SZCW i SCW w taki sposób, aby JCWP obejmujące Wisłę, praktycznie od Zb. Włocławek (ujście Zgłowiączki) do ujścia, miały status silnie zmienionych zamiast naturalnych części wód, oraz unikalna argumentacja użyta w tym celu, wskazuje na oczywisty związek z dalszymi planami inwestycyjnymi administracji rządowej odpowiedzialnej za gospodarowanie wodami. Teoretycznie RDW nakazuje Państwu Członkowskim, by „chroniły i poprawiały” SZCW i SCW, tak aby te osiągnęły dobry potencjał ekologiczny, ale właśnie ... dobry potencjał ekologiczny nie jest równy dobremu stanowi ekologicznemu, który jest wymagany w przypadku naturalnych części wód. Istotne jest, również to, że dotychczas ten odcinek Wisły był wyznaczony też jako SZCW, lecz przy innym wyznaczeniu granic JCWP i przy użyciu mniej jasnej (kontestowanej przez KE) metodyki. Traktowanie tego odcinka Wisły jako NATuralna część wód mogłoby skomplikować plany budowy użeglowienia Dolnej Wisły, w tym ambitnych planów - kaskadyzacji Wisły, w tym wciąż procedowanej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla budowy stopnia wodnego Siarzewo, czy mniej ambitnych, ale rzeczywistych – odbudowy i rozbudowy elementów regulacyjnych rzeki Wisły poniżej Włocławka (patrz konsultowany Krajowy Program Żeglugowy 2030). Dlatego też, instytucja zamawiająca opracowanie metodyki wolała argumentować, że działania administracji (obecnie Wody Polskie, wcześniej KZGW i poszczególne RZGW) - „remonty” infrastruktury (ostrog, budowle podłużne), poczynione w ostatnich kilku latach skutkowały istotnym pogorszeniem jakości hydromorfologicznej poszczególnych wiślanych JCWP. Pogorszeniem na tyle znaczącym, że wg strony rządowej, rzeka Wisła nie powinna mieć statusu wód NATuralnych. Co istotne – pogorszenie takie nie powinno mieć miejsca bez zbadania skutków środowiskowych i przeanalizowania, czy działania te spełniają wymagania art. 4 ust. 7 RDW (brak alternatyw, nadrzędny interes, zastosowanie najlepszych środków minimalizujących oddziaływanie). Według ekspertów od metodyki

wyznaczania SZCW i SCW, nadal nie dawało to podstaw do wyznaczenia przedmiotowych JCWP jako silnie zmienionych.

Legalizacja przez administrację rządową (tu: Ministerstwo Infrastruktury) tej oczywistej manipulacji – wyznaczenie SZCW na Wiśle (i Odrze) wbrew metodyce – jest w zasadzie faktem. Znalazły się one w projekcie IIaPGW i Ministerstwo Infrastruktury nie zamierza tego zmienić. W związku z istniejącymi (wskazanymi wyżej) dowodami na manipulację, argument nierzetelności i próby podporządkowania przepisów na plany inwestycyjne, może i powinien być wysuwany, zarówno w procedurach krajowych (konsultacje, postępowania) i międzynarodowych (opinie i zgody KE, finansowanie).

Fakt, że zgodnie z metodyką wyznaczania wód jako SZCW i SCW, rzeka Wisła od Dębina do Bałtyku powinna mieć status NATuralnych części wód (z wyłączeniem Zb. Włocławek i kilku km poniżej) jest znaczący. Taka naturalna JCWP podlega wyższym wymaganiom środowiskowym (celem zasadniczym jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego zamiast dobrego potencjału; mniejsza możliwość złagodzenia celów dla stanu chemicznego) oraz jest ogólnie w lepszym stanie hydromorfologicznym. To w przypadku planów realizacji przedsięwzięć pogarszających stan wód jest też istotne, gdyż wymaga lepszego uzasadnienia, co do spełniania warunków derogacji (4.7 RDW). Łatwiej też komunikować społeczeństwu zagrożenia związane z danym przedsięwzięciem, gdy w wyniku jego realizacji rzeka (jej odcinek), która obecna jest uznana za NATuralną część wód, będzie musiała być uznana za silnie zmienioną.

Cele środowiskowe dla obszarów chronionych - zarys

1. obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie, w tym właściwe miejsca w ramach programu Natura 2000, wyznaczone na mocy dyrektywy 92/43/EWG (17) oraz dyrektywy 79/409/EWG;
2. obszary przeznaczone do ochrony gatunków wodnych o znaczeniu ekonomicznym.

Ad 1. obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków

Zgodnie z projektem IIaPGW, obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie, o których mowa w RDW dotyczą nie tylko obszarów Natura 2000, ale i innych obszarowych form ochrony przyrody: rezerwatów, parków narodowych, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz użytków ekologicznych. Dla nich osiągnięciem celu środowiskowego, jest bardzo ogólnie: „spełnienie celu wskazanego w rejestrze wykazu obszarów chronionych do ochrony siedlisk i gatunków dla obszarów przypisanych aJCWP” (projekt IIaPGW, zał. 5.1.). Cele te wynikają z przyjętych dokumentów planistycznych dotyczących konkretnych obszarów, jak plany zadań ochronnych czy plany ochrony w przypadku obszarów Natura 2000. Dla tych obszarów, które nie posiadają takiego dokumentu z ujętymi celami i działaniami ochronnymi bierze się pod uwagę specyfikę obszaru, wymagania ekologiczne oraz wymagania siedlisk i gatunków zależnych od wód.

Droga wodna E40 w przebiegu Bałtyk – Wisła – Wieprz – Tyśmienica – Bug na przeważającej swojej części powodowałaby znaczące negatywne oddziaływania na obszary „przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków”. Dotyczy to praktycznie całej Wisły (z wyłączeniem Zbiornika Włocławek) od ujścia do Wieprza, rzeki Wieprz i rzeki Tyśmienicy – jest to ciąg obszarów sieci Natura 2000, a do tego dochodzą jeszcze inne formy

ochrony, przede wszystkim rezerwaty związane z korytem rzeki Wisły. Biorąc pod uwagę samą Wisłę od ujścia do Dębłina i tylko te obszary, których wartości byłyby bezpowrotnie utracone, jest to:

- 7 specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 (SOO)
- 3 obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (OSO)
- 15 rezerwatów przyrody (nie licząc obszaru Mewia Łacha)
- 3 obszarów chronionego krajobrazu
- przynajmniej 10 użytków ekologicznych, w tym jeden o istotnych rozmiarach

Odcinek kanału Wieprz – Tyśmienica – m. Terespol to dodatkowo przynajmniej:

- 1 SOO
- 1 OSO
- 2 OCHK
- kilka użytków ekologicznych

Wisła

7 SOO w korycie Wisły od ujścia do Dębłina

(obejmują połowę długości koryta rzeki Wisły na tym odcinku, tj. ok. 268 na 536 km)

1. PLH040003 SOLECKA DOLINA WISŁY
2. PLH040011 DYBOWSKA DOLINA WISŁY
3. PLH040012 NIESZAWSKA DOLINA WISŁY
4. PLH040039 WŁOCLAWSKA DOLINA WISŁY
5. PLH140029 KAMPINOSKA DOLINA WISŁY
6. PLH220033 DOLNA WISŁA
7. PLH220044 OSTOJA W UJSCIU WISŁY

Siedliska (I załącznik Dyrektywy Siedliskowej) najbardziej zagrożone rozbudową drogi wodnej Środkowej i Dolnej Wisły.

- 1310 estuaria (ujścia rzek)
- 3150 starorzecza
- 3270 zalewane muliste brzegi rzek
- 6430 nadrzeczne ziołorośla
- 91E0*łasy łąkowe (wierzbowe, topolowe, jesionowe, olchowe)
- 91F0 lasy łąkowe dębowo-wiązowo-jesionowe
-

Zwierzęta (II załącznik Dyrektywy Siedliskowej) najbardziej zagrożone rozbudową drogi wodnej Środkowej i Dolnej Wisły (w skali kraju)

- parposz
- boleń
- minóg rzeczny
- ciosa (biorąc pod uwagę Zalew Wiślany)

- łosoś

Inne zwierzęta (zał II DS.) zagrożone:

- kumak nizinny
- bóbr
- wydra

3 OSO w korycie Wisły od ujścia do Dębina (ok. 495 km długości na 536 km)

1. PLB220004 UJŚCIE WISŁY
2. PLB040003 DOLINA DOLNEJ WISŁY
3. PLB140004 DOLINA ŚRODKOWEJ WISŁY

Najbardziej zagrożone gatunki:

Gatunki, których siedliska lęgowe lęgną stanowią wyspy i łachy w korycie rzeki

(dane SDF dla obszarów i nowsze za Dmoch 2022⁴)

- rybitwa białoczelna – Środkowa i dolna Wisła to najważniejsze siedliska lęgowe gatunku w Polsce. Największa populacja lęgowa znajduje się w środkowym odcinku rzeki – ok. 40% krajowej populacji, Dolna Wisła to ok. 15%. Ujście Wisły to zależnie od danych dalsze 10-60 par (25-50 wg SDF dla obszaru) tego gatunku (od ok. 1 do 7% populacji). Łącznie na odcinku Wisły gdzie planuje się kaskadę stopni wodnych gniazduje 50-80% krajowej populacji gatunku.
- rybitwa rzeczna – Środkowa Wisła (obszar PLB140004 DOLINA ŚRODKOWEJ WISŁY) to najważniejsza ostoja dla rybitwy rzecznej – odbywa tu lęgi ok. 1/3 polskiej populacji tego gatunku, czyli ok. 1500-2000 (1400-1700 wg SDF obszaru) par, a jest to gatunek znacznie bardziej rozproszony niż rybitwa białoczelna. Dolna Wisła i Ujście Wisły także znajdują się wśród 5 najważniejszych ostoi dla tego gatunku (dalsze ok. 15% populacji krajowej).
- mewa pospolita - Populacja lęgowa tego gatunku w Polsce jest ściśle związana z rzeką Wisłą i jej środkowym odcinkiem. Lęgnię się tutaj między 1/2., a 3/4 całej polskiej populacji gatunku.
- sieweczka obrożna – Populacja krajowa gatunku obecnie jest szacowana na ok. 180-250 par (spadek populacji) par. Środkowa Wisła jest to najważniejsza pod względem liczebności sieweczki, stabilności populacji i dostępności dogodnych siedlisk. Gnieździ się tu ponad 40% krajowej populacji sieweczki obrożnej.

inne

- rybitwa czubata – Jedyna kolonia lęgowa w Polsce jest na płytkiej wyspie przy ujściu Wisły. Roboty techniczne przy kierownicy Wisły (podłużna ostroga wychodząca na Zatokę) oraz odmulanie rzeki

---

⁴ Zagrożenia awifauny w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 na trasie planowanej drogi wodnej E40. Dmoch Adam, maszynopis. OTOP, 2022.

przyniosły efekt w postaci połączenia wyspy z lądem i straty całego lęgu przez ten gatunek w 2015 r. Kolejne prace hydrotechniczne i utrzymaniowe mogą spowodować likwidację dogodnych siedlisk lęgowych.

- brzegówka - Dolna i Środkowa Wisła, to najważniejsze w kraju miejsca występowania tego gatunku jaskółki, dla której naturalnym siedliskiem są skarpy podmywanych brzegów rzek – siedliska te w wyniku budowy zbiorników wodnych drogi wodnej E40 przestałyby istnieć.

Rezerваты

Przynajmniej 15 rezerwatów o łącznej powierzchni 5557,6 ha

Rezerваты obejmujące całe koryto Wisły (13 rez. na środkowym odcinku Wisły) to łącznie 64 km długości rzeki i powierzchnia prawie 5500 ha.

(związane z nurtem)

1. Kępa Rakowska
2. Kępa Antonińska
3. Kępa Wykowska
4. Kępy Kazuńskie
5. Zakole Zakroczymskie
6. Wikliny Wiślane
7. Ławice Kiełpińskie
8. Wyspy Świdorskie
9. Łachy Brzeskie
10. Ławice Troszyńskie
11. Wyspy Biało-brzeskie
12. Wyspy Zawadowskie
13. Wyspy Zakrzewskie

(międzywale - leśne)

1. Wielka Kępa
2. Kępa Bazarowa

Budowa drogi wodnej E40 – zbiorników wodnych na rzece Wiśle oznacza fizyczną likwidację ww. rezerwatów. Stoi to w jawnej sprzeczności z celami obszarów wymienionych w projekcie IIaPGW, jak i we wcześniejszej wersji aPGW (2016-2021).

Parki krajobrazowe (PK)

1. Nadwiślański
2. Chełmiński
3. Góry Łosiowe (utw. 2018 r.)

Obszary chronionego krajobrazu

Minimum 9 obszarów chronionego krajobrazu (OChK)

1. OChK strefy krawędziowej Kotliny Toruńskiej
2. OChK strefy Krawędziowej doliny Wisły
3. Środkowożuławski OChK
4. Warszawski OChK
5. Doliny Kwidzyńskiej
6. Nadwiślański OChK (Pomorze)
7. Nadwiślański OChK (Mazowsze)
8. Białej Góry
9. Niziny Ciechocińskiej

Spośród których najbardziej z korytem rzeki związane są: Doliny Kwidzyńskiej, Środkowożuławski i Warszawski OChK. Przedmiotami ochrony są tam m.in. lasy łęgowe, procesy korytowe rzeki i starorzecza. Budowa drogi wodnej E40 to praktycznie całkowita likwidacja tych dwóch obszarów i zubożenie wartości przyrodniczych dla gatunków i siedlisk od wód zależnych pozostałych dwóch.

Użytki ekologiczne

Spośród ok. 10 użytków, które w wyniku budowy zbiorników wodnych na Wiśle przestałyby istnieć najistotniejszy jest jeden - Zielona Kępa o pow. 529,9 ha. Obejmuje on ochroną dużą wyspę o tej samej nazwie zlokalizowaną w korycie Wisły. Zgodnie z danymi CRFOP, celem ochrony obszaru jest: „Zabezpieczenie i zachowanie naturalnych procesów ekologicznych i ekosystemów - w różnych fazach rozwoju- naturalnych i powstałych w wyniku działalności człowieka, mających wyjątkowe znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej”. Ten obszar zagrożony jest już teraz – jego lokalizacja pokrywa się z planowanym stopniem wodnym Siarzewo.

Kanał Wieprz – Tyśmienica – m. Terespol

500

Dolny Wieprz PLHo60051

Fizyczna likwidacja całego obszaru związanego z meandrującą rzeką Wieprz i jej doliną.

siedliska:

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*

3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodium rubri* p.p. i *Bidention* p.p.

6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*)

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe

Gatunki zwierząt:

boleń, piskorz, kumak nizinny, wydra

OSO

- Dolina Tyśmienicy PLBo60004

Fizycznemu zniszczeniu uległaby przynajmniej 1/3 powierzchni obszaru, przy czym są to założenia bardzo ostrożne nie liczące np. ujęć wody na potrzeby śluzowania.

Gatunki najbardziej zagrożone:

rybitwa rzeczna, rybitwa czarna, mewa mała, rycyk, wodniczka

Oddziaływania sprzeczne z celami środowiskowymi obszaru.

Warto wspomnieć, że OTOP prowadzi obecnie projekt „Wzmocnienie południowo-wschodniej metapopulacji wodniczki *Acrocephalus paludicola* w Polsce”, współfinansowany ze środków EFS, który obejmuje również Dolinę Tyśmienicy. Realizacja założeń hydrotechnicznych E4o spowodowałoby na tym obszarze efekt odwrotny od zamierzonych efektów ekologicznych projektu renturyzacyjnego.

z OCHK:

- Pradolina Wieprza
- Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu

Budowa kanału E4o sprzeczna z celami środowiskowymi. I tak, dla OCHK Pradolina Wieprza, jest to:

Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie oraz poprawa stosunków wodnych poprzez ograniczanie nadmiernego odpływu wód, **gospodarowanie zasobami wodnymi w sposób uwzględniający potrzeby ekosystemów wodnych i wodno-błotnych, zachowanie naturalnego charakteru rzek, cieków wodnych, zbiorników wodnych i starorzeczy, ochrona funkcji obszarów źródliskowych o dużych zdolnościach retencyjnych; zachowanie lub przywracanie dobrego stanu ekologicznego wód. Ochrona i kształtowanie zadrzewień nadwodnych. Ochrona specyficznych cech krajobrazu Pradoliny Wieprza, w tym meandrów rzeki, starorzeczy, naturalnych form rzeźby terenu. Tworzenie i ochrona korytarzy ekologicznych, umożliwiających migrację gatunków.**

Zestawienie wszystkich celów środowiskowych dla obszarów dla ochrony siedlisk i gatunków, dla których zagrożeniem jest droga wodna E40 wymaga szerszego opracowania. Oprócz podanych wyżej obszarów, są też takie, na które przedsięwzięcie będzie wpływać pośrednio (nie przez fizyczną likwidację całego lub prawie całego obszaru), jednak na tyle znacząco, aby wpłynąć negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych dla tych obszarów.

Obszary przeznaczone do ochrony gatunków wodnych o znaczeniu ekonomicznym;
Pierwotny projekt aktualizacji planu gospodarowania wodami w ogóle nie uwzględniał tego tematu. Dopiero 30 września br. a więc 2 tygodnie przed końcem półrocznych konsultacji opublikowano „erratę” odnoszącą się do zagadnienia. Wynikało to z opublikowania: Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie określenia gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym oraz obszarów przeznaczonych do ochrony tych gatunków (Dz. U. 2021 poz. 896).

Jako gatunki o znaczeniu gospodarczym uznano tylko dwa: troć wędrowną i węgorza europejskiego.

Wyznaczone obszary dla ich ochrony mają potężne znaczenie w przypadku drogi wodnej E40. Są to gatunki wędrowne, diadromiczne, a dorzecze Wisły stanowi dla nich w zasadzie największą ostoję w Polsce. Rozbudowa E40 oznacza likwidację praktycznie wszystkich obszarów związanych z Wisłą, głównie ze względu na zamknięcie korytarza ekologicznego rzeki Wisły. Dla troci wyznaczono dopływy tej rzeki od Motławy po Sołę. Budowa pierwszego stopnia na Wiśle („Gniew”) ma mieć miejsce w okolicy ujścia Wierzycy (nie jest publicznie podana informacja, czy powyżej, czy poniżej). Oznacza to, że wszystkie obszary chronione dla gatunku wyznaczone wyżej są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Przedsięwzięcia wymagające derogacji 4.7 związane z rozwojem drogi wodnej E40

W aktualizacji planu gospodarowania wodami na lata 2016-2021 umieszczono kilkaset przedsięwzięć, które według polskich władz spełniały kryteria do przyznania derogacji z art. 4 ust. 7 RDW. W przypadku przebiegu drogi wodnej E40 i planowanej rozbudowy/budowy poszczególnych jej elementów „poprawiających” jej cechy żeglugowe, są to następujące przedsięwzięcia:

- **Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki - Prace konserwacyjne na obszarze koryta wielkiej wody Dolnej Wisły A_1871_W**
- **Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki – przebudowa ostróg na rzece Wiśle w km 933-847 A_1825_W**
- **Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki - przebudowa ostróg na rzece Wiśle w km 847-718 A_1826_W**
- **Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki - Stopień wodny poniżej Włocławka A_936_W**
- **Makroniwelacja w czaszy Zbiornika Włocławskiego 2_16_W**

- **Budowa progu stabilizującego na rzece Wiśle w km 425+950, poniżej ujęcia wody dla ENEA Wytwarzanie sp. z o.o. w Świerżach Górnych A_1891_W**
- **Budowa polderu (7,7 mln m3) w Dolinie Terespolskiej (Bug), m. Murawiec A_1870_W**

W nowym okresie planistycznym (IIaPGW 2022-2027) przyjęto zasadę, że nie uwzględnia się tych przedsięwzięć do derogacji, które nie mają wydanych zezwoleń na realizację wraz z oceną wpływu na cele środowiskowe w rozumieniu RDW. Dotyczy to jednak tylko nowych przedsięwzięć, a listę z aPGW (2016-2021) przyjęto tylko pod warunkiem chęci kontynuacji przedsięwzięcia przez inwestora. Dodatkowo, inwestorzy mieli dużą swobodę w aktualizacji uzasadnienia spełniania przez dane przedsięwzięcie przesłanek z art. 4 ust. 7 RDW.

Takie podejście doprowadziło do tego, że nie można uznać, że przedsięwzięcia z „listy” de facto spełniają przesłanki wymagane dla uzyskania derogacji (brak weryfikacji), co całkowicie podważa wiarygodność listy „derogacji” w projekcie IIaPGW, w tym przedsięwzięć związanych z budową drogi wodnej E40.

Pomimo, że żadne z ww. przedsięwzięć **nie posiada ani prawomocnej ani ostatecznej decyzji**, przepisano do nowego IIaPGW większość z ww. - brak jest kontynuacji dla dwóch, nie związanych bezpośrednio z drogą wodną E40 lecz kumulujących oddziaływania:

- **Budowa progu stabilizującego na rzece Wiśle w km 425+950, poniżej ujęcia wody dla ENEA Wytwarzanie sp. z o.o. w Świerżach Górnych A_1891_W**
- **Budowa polderu (7,7 mln m3) w Dolinie Terespolskiej (Bug), m. Murawiec A_1870_W**

Oznacza to, że Wody Polskie (i nie tylko one) zamierzają zrealizować wszystkie „zaległe” przedsięwzięcia związane z E40 od Zb. Włocławek po ujście Wisły. Nie znalazły się tu żadne nowe przedsięwzięcia, jak stopnie na Wiśle od ujścia do Włocławka, ale nie ma wg. Wód Polskich takiej potrzeby o czym szerzej poniżej. Przedsięwzięcia te wpisano również w inny dokument strategiczny – aktualizację planu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Brak wpisu do IIaPGW przedsięwzięć wymagających zastosowania art. 4 ust. 7 według Wód Polskich nie oznacza, że dane przedsięwzięcie nie będzie mogło być zrealizowane w myśl RDW (patrz art. 4.7 lit b). Wpis ten ma mieć charakter sprawozdawczy (tak WP oraz MI interpretują przewodniki KE – szczególnie cytowany już CIS Guidance No 20 – 2019 r.) , jednak co dziwne, w projekcie IIaPGW próżno szukać działań wykonanych w poprzednim okresie planistycznym.

Nie ma też obecnie wymogu w przepisach krajowych wpisu do planu gospodarowania wodami takiej derogacji dla konkretnego przedsięwzięcia jeszcze przed uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. To właśnie ten wymóg stał za umieszczeniem w aPGW (2016 r.) szeregu przedsięwzięć (kilkaset) z bardzo wątpliwym uzasadnieniem derogacji, kontestowanym przez NGO zarówno na szczeblu krajowym jak i w Komisji Europejskiej.

W takim stanie rzeczy jedyne powody jakie strona rządowa może mieć w przepisaniu wątpliwych zapisów derogacji na nowy cykl planistyczny są takie, że a) łatwiej będzie przekonać organy przeprowadzające właściwą ocenę – zazwyczaj decyzja środowiskowa, że dane przedsięwzięcie niejako a priori spełnia wymogi derogacji; b) łatwiej uzasadniać przed Komisją Europejską, że procedura zaliczania inwestycji jako spełniających wymogi derogacji zastosowana w 2016 r była właściwa; c) łatwiej pozyskać finansowanie na szczeblu krajowym, unijnym i międzynarodowym (np. Bank Światowy).

Wobec niepowodzeń kontestacji przyjętego stanowiska przez MI w procedowaniu IIaPGW w ramach konsultacji społecznych (patrz raport z konsultacji społecznych⁵ oraz najnowszy projekt rozporządzenia IIaPGW dla dorzecza Wisły – czerwiec 2022 r⁶) należy o zaistniałej sytuacji powiadomić Komisję Europejską i/lub inne instytucje finansujące bądź kredytujące dane przedsięwzięcie, czy grupę przedsięwzięć. W przypadku brania udziału przez daną organizację ekologiczną w procedurach udziału społeczeństwa i/lub udziału w postępowaniu z art. 31 KPA, należy również wykorzystywać argumentację o braku rzeczywistych przesłanek na zastosowanie derogacji 4.7. RDW w aPGW i IIaPGW i tym samym zwrócić uwagę na konieczność niezależnego zbadania ów przesłanek przez dany organ.

---

⁵ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/projekty-ii-aktualizacji-planow-gospodarowania-wodami-na-obszarach-dorzeczy---raport-z-konsultacji-spoecznych>

⁶ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/projekt-rozporzadzenia-ministra-infrastruktury-w-sprawie-przyjecia-planu-gospodarowania-wodami-na-obszarze-dorzecza-wisly>